

(Hiányzik a 189. lapon a 17. számú költemény versmértékének megjelölése.) Fordítandó szövegnek azonban nem szívesen látom a VII—VIII. osztályban az ilyen apróbb jegyzeteket. Annak a két osztálynak talán már nem kell præparált szöveg. Sajtóhibát és 1—2 helyesírási következetlenséget említhetnék meg, de nem akarom kifogásaimat ilyen apróbb részletekkel szaporítani. A könyv jó és meg vagyok győződve róla, hogy idővel még tökéletesedik is. Izlésem szerint a tökéletesítés munkáját az irodalomtörténeti részre kellene fordítaniok. A jegyzeteket inkább apasztanám, hogy a könyv terjedelme ne változzék. Mert az is előnye ennek a munkának, hogy olcsó: 2 K 50 f.

Teveti Mihály.

Pour nos fils quand ils auront 18 ans. Quelques conseils d'un médecin. Paris, 1902, Rueff kiadása, 47 lap.

A ki az ifjúságnak érzéki problémájával foglalkozik, tudja, hogy ez az égető nevelésügyi és társadalmi téma mindenütt a levegőben van. Itt is elmondhatni, hogy az igazság útban van, még pedig nem csupán a formát, hanem a lényegét illetőleg, mert abban a két sarkalatos tételben, hogy a *felvilágosítás* szükséges és az *abstinentia* lehetséges, csaknem kivétel nélkül megegyeznek a veszedelem elhárítására alakult és még alakuló egyesületek, az ebben a küzdelemben résztvevő egyének, nemkülönbön a tudományos szakmunkák és a népszerű propaganda-iratok, melyek mindnyájunk örömeire «ijesztő módon» szaporodnak. Igen, mert csakis így remélhető, hogy az igazság atomjai minél több helyen hullnak el és jutnak termékeny talajba.

Vagy két év előtt alakult Párisban egy újabb ilyen fajta egyesület, a *Société française de prophylaxie sanitaire et morale*, mely mint címe is mutatja, *előzetes* egészségügyi és erkölcsi óvóintézkedésekkel igyekszik a bajnak elejét venni vagy legalább is csökkenteni a kórt, s ilyen irányzattal adta ki ezt a kis kátét, a melyre e helyen (l. 202. lap) már utaltam és a mely valóságos és, tegyük mindjárt hozzá, kegyetlen tájékoztató a veneriás veszélyről, szerzője pedig Franciaországnak egyik legnagyobb orvosi szaktekintélye, *Fournier* Alfréd akadémikus.

Sajnálom, hogy a szerzővel sem a *mit*, sem a *hogyan*t illetőleg nem érthetek mindenben egyet, mert az *orvos* mondanivalója ellen a *pedagógus*nak szubjektív és objektív aggodalmai vannak. A mikor egyhuzamban átolvastam ezt a füzetet, elhültem és megdöbentem: ilyen élénk, meggyőző és kegyetlen szavakkal még nem írták le a minket még ártatlanul is folyton környező nyavalyákat. Ez a bukott és beteg szerencsétlen ifjút végleg kétségbe ejtené és a halálba kergetné, mert az értekezés vége felé felhangzó nyíltság és gyógykezelés

nem ellensúlyozza a három főcsoportba osztályozott és különböző válfajaiban is elejétől végig részletesen ismertetett betegségeket. Nyilván érezte ezt a tudós szerző is, mondván a 35. lapon: «Barátaim, nem mindenki fog önökhöz így beszélni, mint én tettem».

Ez a füzet tehát nem az a várva-várt, sokak által és régóta óhajtott nyomtatott lecke, melyet teljes megnyugvással adhatnánk minden 18 éves ifjú kezébe: mert leleplezéseivel vakít és megdöbbsent s annál kegyetlenebb, mert sokszor már későn érkezik. Egy okkal több, hogy a minél korábban kezdődő de fokozatos felvilágosítás mellett foglaljunk állást, mely az ifjú előtt — karöltve a külső s egészen soha el nem hárítható hírforrásokkal — inkább sejtelemszerűen tárja fel a veszélyek perspektíváját és az ifjú kedélyt a túlerős megrázkódattástól a lehetőség szerint megkiméli.

Az a sok kitudó eszme, tanács és az életből merített tapasztalat és példa, melyet Fournier felsorol, mindenképen igen becses anyag, mely itt-ott kissé enyhítve és jobban csoportosítva és főleg több pedagógiai tapintattól áthatva, bizonyára még jobban szolgálná a kitudózt célt, mert való igaz, hogy a legeredményesebb phrophylaxis az egyéni, a személyes, erre pedig nevelni, edzeni kell az ifjúságot.

Szeretném, ha minél több szülő, orvos és pedagógus olvasná el ezt a füzetet s ha egy rákövetkező eszmecsere alapján sikerülne a magyar átdolgozást az eredetinel különben megcsinálni.

Kemény Ferencz.

VEGYESEK.

— A bécsi tanárgyűlés hivatalos méltatása. Az osztrák tanárok komoly munkásságát (l. e folyóirat 232—238. lap) igen érdemes színben tünteti fel az a körülmény, hogy rövid időre a tárgyalások befejezése után, április 16—18. közt, az osztrák kultuszminisztériumban, a miniszternek személyes elnöklésével beható szaktanácskozás folyt a középiskolai reformról, a melyben az összes főigazgatók is részt vettek. Dr. Hartel miniszter bevezetésében utalt arra, hogy a középiskolai oktatás terén ismét több kérdés lett időszerűvé, ilyenek főleg a jogosultság, a vizsgálatok gyakorlata és a testi nevelés. Mindezekről részben szenvedélyes viták folynak a tanárság körében és a tanügyi hatóság súlyt helyez arra, hogy a felügyelő közegeknek tapasztalatokon alapuló nézetével megismerkedjék.

A tárgyalások eredményei kérdés és felelet szerint ezek:

1. *Hogyan lehet a középiskolákban a tanításnak és a nevelésnek eredményeit fokozni?* Tekintettel a zsúfoltságra az első osz-